

Tur til Goetheanum med Odd Lindbråten

9.-15. april inkludert generalforsamlingshelgen

Tekst og foto: Sissel Jenseth

Turen til Arlesheim og Dornach foregår på den vakreste tiden av året når hele naturen er i sin vorden og springer ut i frodig blomsterprakt. Odd Lindbråten er med oss fram til lørdag. Han er utdannet billedhugger ved Bildhauerschule am Goetheanum og har i en årrekke studert Rudolf Steiners kunst og arkitektur. Han henviser til Rudolf Steiners motto for Goetheanum-byggene; «Und der Bau wird mensch», og vi vil i løpet av disse dagene forsøke å gå i dybden av dette utsagnet.

Underveis får vi oppleve Rudolf Steiners uttrykk i de ulike bygningene som han formet, også det første Goetheanum som i dag er bygget opp som en modell i målestokk 1:20, og det andre Goetheanum, som vi vil iaktta både utvendig og innvendig. Vi besøker skulpturgruppen «Menneskehetsrepresentanten», Rudolf Steiners atelier og dødsværelse, og urnelunden i parken. Dornach grenser til Arlesheim, og her ligger *Ita Wegmans hus*, *Arlesheimklinikken* og *Sonnenhof*, og vi går i den vakre landskapsparken Ermitage søndag. Det blir dagstur til Frankrike for å se Le Corbusiers kapell *Notre Dame du Haut*.

I palmehelgen er det anledning til overvære en eurytmiforestilling, delta under generalforsamlingen til Det allmenne antroposofiske selskapet (for de som er medlemmer av selskapet, husk da rødt medlemskort), være med på en Klassetime (for de som er medlemmer av Den frie høyskolen for åndsvitenskap, husk blått medlemskort). NB Det trengs ikke noe medlemskap for å delta på turen til Goetheanum.

Helbredelsessted

Onsdagen møtes vi ved Arlesheimklinikken for å besiktige dette stedet som ble etablert av Ita Wegman. Hun ble født 1876 i Indonesia i en nederlandsk kolonifamilie og kom til Europa for

å studere. I 1902 møtte hun Rudolf Steiner som oppfordret henne til å begynne på legestudiet, et råd hun fulgte. Hun startet etterhvert egen legepraksis, og utviklet i 1917, etter Rudolf Steiners anvisninger, en kreftbehandling av en ekstrakt av misteltein, som senere er utviklet til Iscador. Etter et innstendig ønske fra Rudolf Steiner kjøpte Ita Wegman et landområde i Arlesheim hvor hun etablerte et privat sykehus i 1921 og Klinisch-Therapeutisches Institut for antroposofisk medisin, i dag Weleda. Rudolf Steiner tegnet et hus til Ita Wegman i hagen til klinikken. Det rommer i dag Ita Wegman-institutt (www.wegmaninstitut.ch). Hun grunnla også Sonnenhof, et hjem for psykisk utviklingshemmede barn, i Arlesheim.

Sykehushagen til Klinik Arlesheim. Det lille brune huset til Ita Wegman skimtes bak trærne.

Erkjennelsessted

Fra Arlesheim spaserer vi over mot Dornach og følger den lille bekken som skiller Baselland kanton fra Solothurn kanton. Snart er vi oppe ved *Glashaus* og *Heizhaus* og ser den veldige nordveggen av Goetheanum rett ovenfor oss. Foreløpig skal vi ikke dit, men følger stien vestover forbi *Rudolf Steiner Halde* og *Haus Duldeck*, før vi fortsetter ned til det lille blå *Transformatornhaus* ved Vital Speisehaus. Disse bygningene, som alle er tegnet av Rudolf Steiner, er svært forskjellige og ble formet ut fra sine indre funksjoner. Oppe på høyden ligger Goetheanum med sine skulpturelle formasjoner og utvendige søyler i sør og nord. Taket er dekket med norsk skifer som Rudolf Steiner oppdaget på sin togreise til Bergen i 1913, og han fikk sendt ned et lass med skiferstein til Glashaus og det første Goetheanum. En ny forsendelse kom da det andre Goetheanum ble reist i 1927-28, og så sent som i 2015-16 kom en tredje last fra Norge, da bygningen ble renoverert utvendig og taket trengte nye skiferheller. Vi spaserer opp bakken til Goetheanum og passerer det karakteristiske *Haus de Jaager* med sitt særegne inngangsparti. Ved sydinngangen til Goetheanum tar vi trappen opp til *Schreinerei*. I den store trebygningen ble Julestevnet holdt i 1923. Herfra kan vi iakttå den flate, bakre østveggen på Goetheanum, som mest fremstår som en kubisk blokk. Vi følger Schreinerei mot sør, og passerer Hochatelier der Edith Maryon og Rudolf Steiner arbeidet med den 9 meter høye Menneskehetsrepresentanten. Treskulpturen står i dag i utstillingsrommet øverst i Goetheanum. Rundt hjørnet for atelieret ser vi tre gule *Eurythmiehäuser*.

Man fornemmer bevegeligheten og samspillet mellom bygningene. Her ligger også gartneriet og grønnsaksåkeren. På den andre siden av jordet står *Haus Schuurman*, også tegnet av Rudolf Steiner, og den monumentale Mikaelsskulpturen av Raoul Ratnowsky.

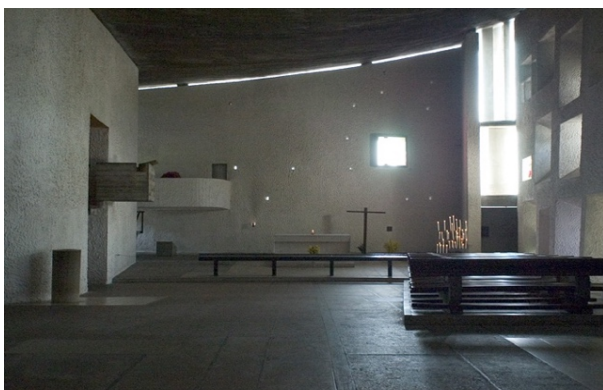

De tre eurytmihusene.

Le Corbusiers kapell Notre Dame du Haut

Torsdag går turen til Ronchamp i Frankrike med tog fra Basel. Underveis får vi innlagt en lunsjpause i Belfort Ville, før neste tog bringer oss til Ronchamp.

Kapellet «Vår Frue på Høyden» stod ferdig i 1955, og vi ser det bratt opp over stasjonen – cirka 150 høydemeter. Det enorme grå taket ligner et skip som gir inntrykk av å flyte i luften. Veggene er skråstilte og har forskjellig tykkelse. De gjennomlyses av 27 rektangulære vinduer i klart eller farget glass – de fleste små, ja, nærmest som glugger gjennom de tykke veggene – og sørger for ulik belysning i løpet av dagen. Gulvet innvendig er skrått. I hver himmelretning står et alter, også utvendig ved østmuren. I det sørvestre hjørnet er veggene trukket fra hverandre og erstattet med glass. Slik dannes en innvendig lyssøyle, slik Rudolf Steiner også skal ha ment at vinduene i salen i det andre Goetheanum skulle fremstå – som vertikale lyssøyler. Le Corbusier var en sveitsisk arkitekt og besøkte Goetheanum i 1927, idet betongarbeidet sto ferdig.

Kapellet i Ronchamp med den vertikale «lyssøylen» innvendig. Foto: Wikipedia.

Mikaelstatuen av Raoul Ratnowsky, tidligere leder Bildhauerschule am Goetheanum.

PÅMELDING

Turen til Goetheanum varer fra tirsdag 9. april og til mandag 15. april inkludert reisedagene. Deltakeravgiften er 1200 kr per person. Reise, overnatting og servering kommer i tillegg.

For at turen skal gjennomføres må det være minimum 7 deltakere og maksimum 24 deltakere. **Påmeldingsfrist:** 1. februar 2019 (eller så lenge det er ledige plasser).

Ved påmelding innbetales deltakeravgiften på 1200 kr til vår bankkonto: 1254.62.61377 merket «Goetheanum 2019». Påmeldingen er gjeldende først når vi har mottatt innbetalingen. **Ved avbestilling etter 15.3.** vil man mottar 1000 kr i tilbakebetaling, og ved avbestilling etter 1.4. mottar man 600 kr i tilbakebetaling.

TURLEDER

Initiativtaker og ansvarlig er Sissel Jenseth, sissel@dialogos.no m 975 63 875 / tlf. 32 83 47 69.

Arrangør: Dialogos / nettverket *Vår nordiske arv* <https://www.dialogos.no/nordisk-arv>

REISE

Man kjøper selv sin flyreise. Turlederen vil fly direkte fra Oslo til Zürich tirsdag 9. april (SAS 10.45-13.00) og retur mandag 15. april fra Zürich til Oslo (SAS 13.40-16.00/16:35-19:00). Fra flyplassen går det direktetog til Basel Bahnhof SBB. Derfra trikk nr 10 til Arlesheim/Dornach. Det er også mulig å fly til EuroAirport Basel Mulhouse Freiburg. Flyplassen ligger like over grensen i Frankrike. Derfra buss til Basel. Eller fly til Genève internasjonale lufthavn. Derfra en 3-timers togtur til Basel. En togreise fra København til Basel tar litt over 11 timer.

For mer informasjon om reise til Goetheanum, se: <https://nordenantroposofi.com/reise-og-overnatting>

OVERNATTING

Man bestiller selv sin overnatting. Det finnes flere overnattingstilbud i ulike prisklasser rundt Goetheanum. Husk at det vanligvis kommer mange tilreisende til Goetheanum i forbindelse med generalforsamlingen i palmehelgen, det er derfor lurt å bestille så raskt som mulig.

For privat overnatting, se Goetheanum Accommodation <https://www.rooms-dornach.ch>

Gjestehuset: Haus Friedwart ved Goetheanum: <http://www.friedwart.ch/gaestehaus-friedwart/gaestehaus-friedwart/>

Klosteret Dornach <https://www.klosterdornach.ch> ved trikkestopp/togstasjonen Dornach-Arlesheim.

Det finnes også flere hotell i Arlesheim og i Basel-området, samt vandrerhjem i Basel.

Morgensol gjennom grottene i Ermitage i Arlesheim. Foto: Sissel Jenseth.

Les mer om Goetheanum og omgivelsene her: <https://nordenantroposofi.com/goetheanum-og-omgivelsene>

LØRDAGSSEMINAR 9. februar kl 11.00-15.30 Josefines gt 12

Odd Lindbråten vil holde et seminar som legger vekt på å forstå overgangen fra det første til det andre Goetheanum. Kapellet i Ronchamp vil også bli belyst. Entré: kr 300. Lunsj inngår. *Seminaret er åpent for alle, også de som ikke blir med på turen.*

Påmelding til seminaret innen 5.2. til Sissel Jenseth, mob 975 63 875, jenseth@online.no.

Arr.: Oslogruppen i samarbeid med nettverket Vår nordiske arv.

Modell av det første Goetheanum i målestokk 1:20 hvor du kan se salen innvendig.

Rudolf Feuerstack har arbeidet med dette byggverket i mer enn 20 år, et arbeid som fortsatt pågår.

Se oversiktskart neste side over

GOETHEANUM-PARKEN OG OMGIVELSENE

